

บันทึก

เรื่อง อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินคดีความผิดฐาน
จอดรถยนต์บนทางเท้าตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด
และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ที่ กท.๘๐๐๒/๑๒๔๘๑ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๓๕ หรือปัญหาข้อกฎหมายมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบที่มีการจอดรถยนต์บนทางเท้า อันเป็นความผิดตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ แต่ไม่พบตัวผู้ขับขี่หรือเจ้าของผู้ครอบครอง และได้มีการประชาสัมพันธ์หาตัวผู้ขับขี่หรือเจ้าของผู้ครอบครองแล้วแต่ไม่พบ พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จะดำเนินการโดย

(๑) ยึดเอาแผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์ไปเป็นของกลางหรือหลักฐานที่ใช้ในการกระทำความผิด และติดเอกสารอันมีลักษณะเป็นหนังสือติดไว้ที่รถยนต์เพื่อแจ้งให้ผู้กระทำความผิดทราบและไปพบพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สำนักงานเขตต่อไป จะกระทำได้อหรือไม่

(๒) ใช้เครื่องมือบังคับไม่ให้รถเคลื่อนย้ายเช่นเดียวกับเครื่องมือของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรเพื่อให้ผู้กระทำความผิดไปพบพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สำนักงานเขตต่อไป จะกระทำได้อหรือไม่

(๓) หากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจกระทำการดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ตรวจพบการกระทำความผิดแต่ไม่พบตัวผู้กระทำความผิดในกรณีดังกล่าว จะดำเนินการกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้อย่างไรได้บ้างหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจและกรมการปกครอง) และผู้แทนกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ เกิดขึ้น พระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการสำหรับการกระทำความผิดดังกล่าวไว้ ๒ กรณี คือกรณีไม่อาจทราบตัวผู้กระทำความผิด มาตรา ๔๕^๑ ได้บัญญัติให้

^๑ มาตรา ๔๕ เมื่อมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้นในท้องที่ใดและพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจทราบตัวผู้กระทำความผิด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของท้องที่นั้นทุกคนร่วมกันขจัดหรือแก้ไขไม่ให้สิ่งผิดกฎหมายปรากฏอยู่ในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะอีกต่อไป

ให้เจ้าพนักงานท้องที่นั้นจัดหาอุปกรณ์และอำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการ และให้วางระเบียบการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง

พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการขจัดหรือแก้ไขไม่ให้เป็นสิ่งผิดกฎหมายปรากฏอยู่ในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะอีกต่อไป และกรณีที่พบตัวผู้กระทำความผิด มาตรา ๕๐^๖ ได้บัญญัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดพร้อมด้วยยานพาหนะและสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย ฉะนั้น การที่บทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดวิธีดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นไว้อย่างชัดเจนแล้วเช่นนี้ จึงแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ว่า มุ่งหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งกับสิ่งของที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้สิ่งนั้นพ้นจากที่หรือทางสาธารณะอันเป็นวัตถุประสงค์หลักของการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ด้วยเหตุนี้ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบเห็นการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๗^๗ โดยมีการจอดรถยนต์บนทางเท้าแต่ไม่พบผู้ขับขี่หรือผู้ครอบครองพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องมีหน้าที่ปฏิบัติตามบทบัญญัติมาตรา ๔๕ โดยดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้รถยนต์ดังกล่าวพ้นไปจากทางเท้าสาธารณะ ซึ่งอาจกระทำด้วยการเคลื่อนย้ายรถยนต์นั้นไปเก็บไว้ในสถานที่ใดสถานที่หนึ่งที่สมควร หรืออาจดำเนินการด้วยวิธีการที่เหมาะสมตามระเบียบของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๔๕ วรรคสองก็ได้ แต่การที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการถอดแผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์แล้วยึดไว้ หรือใช้เครื่องมือบังคับมิให้รถยนต์เคลื่อนย้ายเช่นเดียวกับเครื่องมือของเจ้าพนักงานจราจร เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดนั้น การดำเนินการเช่นนี้เห็นได้ว่าเป็นกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการไปเพื่อมุ่งหมายให้รถยนต์ยังคงจอดอยู่บนทางเท้ามิได้ขจัดออกไปจากทางเท้านั้น จึงเป็นการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับมาตรา ๔๕ และไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติดังกล่าว

(ลงชื่อ) อัคราทร จุฬารัตน

(นายอัคราทร จุฬารัตน)

รองเลขาธิการฯ

^๖ มาตรา ๕๐ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดนั้นพร้อมด้วยยานพาหนะ เครื่องมือ และสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดเพื่อดำเนินการตามกฎหมายได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด

^๗ มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ทางเท้าชำรุดเสียหาย

(๒) จอดหรือขับขี่รถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อน บนทางเท้าเว้นแต่เป็นการจอดหรือขับขี่เพื่อเข้าไปในอาคารหรือมีประกาศของเจ้าพนักงานจราจรผ่อนผันให้จอดหรือขับขี่ได้

ปฏิบัติราชการแทน เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๓๕